

Fylkesstyret:

Namn	Verv	Oppmøte	Mobil	E-post
Inge Martin Karlsvik, 6490 Eide	Leiar	Møtt	95264979	inge.karlsvik@mimer.no
Birgit Oline Kjerstad, 6293 Longva	Nestleiar	Møtt	48111549	birgitkj@online.no
Anne Katrine Jensen, 6638 Osmarka	Styremedlem	Møtt	90156039	anne.katrine@hansgarden.no
Odd Helge Gangstad 6475 Midsund	Styremedlem	Møtt	40287112	odd.gangstad@gmail.com
Arne Rekkedal, 6165 Sæbø	Styremedlem	Møtt	99649978	arne.rekkedal@tussa.com
Trond Malmedal 6445 Malmefjorden	1. vara	Møtt	41631265	trond.malmedal@online.no
Christine Strandmann 6003 Ålesund	Fylkesleiar BKL	Forfall	99244515	cstrandmann@hotmail.com
Merethe Undlien, Batnfjordsøra (vara)	Styremedlem BU	Møtt		
Til orientering:				
Petter Melchior, 6214 Norddal	2. vara		92283477	petter.melchior@c2i.net
Oddvar Mikkelsen 6640 Kvanne	3. vara		41460565	om@orkla.norgesfor.no
Sekretariatet		Tlf. arbeid		
Arnar Lyche Møtt	org.-sjef	71202897	41418871	arnar.lyche@bondelaget.no
Arild Erlien Møtt	rådgevar	71202895	99726399	arild.erlien@bondelaget.no
Atle Frantzen Møtt til kl 14.00	førstekonsulent	71202894		atle.frantzen@bondelaget.no
Anne Turid Myrbostad	førstekonsulent	71202890	95944610	anne.turid.myrbostad@bondelaget.no

Protokoll frå styremøte i Møre og Romsdal Bondelag tirsdag 18. september 2012 kl. 10.30 – 16.30 på Felleskjøpets møterom, Molde

1/2012 Godkjenning av innkalling og sakliste

Tilleggssaker: Info om BU-saker v/Anne Katrine Jensen og Beitesaka v/ Birgit Kjerstad.

Vedtak: Innkalling og sakliste godkjend

2/2012 Godkjenning av protokoll frå styremøtet 31. mai 2012

Vedlegg: Protokoll, som også er utsendt på e-post for godkjenning.

Vedtak: Protokoll frå styremøtet 31. mai godkjend.

SAK 51/2012: Referatsaker

1 Medlemsutvikling hittil i år:

Vedlegg: Medlemstal lokallaga pr. 7. september 2012

Medlemstal 01/01-12: 3.366 **Medlemstal pr. 7. sept-12: 3.320 = -46**

Nyinnmelde hittil i 2012: 90

Vervekampanje 2012 – Tørre å spørre!

Å verve nye medlemmer må bli ei naturleg oppgåve for alle i Norges Bondelag. Vervekampanjen "Tørre å spørre" ble lansert på årsmøtet 2012.

I lokallagsbrev 11. sept er sendt lokallaga Statens landbruksforvaltning (SLF) si tilskotsliste for jordbruket pr 19. juni 2012 i eigen kommune. Dette er offentleg liste henta frå SLF og presentert m.a. på www.nationen.no og i andre aviser, og viser namn på brukarar som søkjer om produksjonstilskot i kommunen.

Ved å samanhalde denne opp mot tilsendte medlemslister i Bondelaget kan det vere tips på personar som bør spørjast om medlemskap i Bondelaget. Det er også eit godt argument at Bondelaget forhandlar fram betydelege resultat for bøndene.

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse: PB 2047 Moldegård 6402 Molde	Besøksadresse: Fannestrandveien 63. Molde	Telefon: 71 20 28 90	Mobil: 41 41 88 71	E-postadresse more.romsdal@bondelaget.no
Møre og Romsdal Bondelag	Org.nr.: 939678670	Bankkonto:	8101.05.12891	Internet:
Bondelagets Servicekontor AS	Org.nr.: 985063001 MVA	Bankkonto:	8101.05.91392	www.bondelaget.no/moreogromsdal

Verveansvarlig – nytt verv i lokallaga

Vedtektsendringen frå årsmøtet 2012 inneber at lokallaget skal velje verveansvarleg som skal ha ansvar for at vervearbeidet følgjes opp, men ikkje gjere heile vervearbeidet sjølv. Verveansvarlege i lokallaga registreres i medlemsregisteret med eige verv.

Dette ble drøftet i styret:

Hvorfor er ikke BL attraktiv nok? Ikke flinke nok fange opp nye brukere ved generasjonsskifte
Styret drøfta vervekampanjen, og vil minne om den i årsmøterunden.

2 Arbeids- og møteplan 2012-2013

(Dato ajourført: 12. sept 2012)

Haustferie i skulen: Veke 41 – 8.-12.oktober 2012

Vinterferie i skulen: Veke 8 – 18.-22. februar 2013

Dato/Månad	Tiltak/Arrangement	Stad	Deltakarar/Ansvarlege
18. September	Fylkesstyremøte		Styret
16. Oktober	Fylkesstyremøte		Styret
Okt/nov	Temadag Eigarskifte		
Innan 31. okt	Årsmøter i lokallaga		Medlemmene/lokallaga
7.-8. nov	Leiarmøte / Midt-Norsk Temakonferanse	Trondheim	Lokallagsstyra og fylkeslag
19.-21. nov	Tema- og skattekurs	Molde	Samarb. Rekneskapskontor
20. nov	Søknad Aktivt Lokallagsmidlar		Lokallaga
5.-6. Desember	Fylkesstyremøte	Eidsdal/Norrdal	Styret
2013			
Januar	Fylkesstyremøte		Styret
Jan	Frist for lokallaga forslag til valnemnda		
jan / feb.	Møte i valnemnda		
ca. 1. feb	Lokallaga frist sende inn saker fylkesårsmøte		
Feb	Fylkesstyremøte (årsmeld/rekneskap)		Styret
Feb	Lokallaga frist uttale jordbruksavtala		
1. mars	Kontingentforfall		
Mars	Fylkesstyremøte (handsame jordbr.avtala)		Styret og samvirkerepr
8. Mars	Landbrukskonferanse	Ålesund	Landbruksinteresserte
8.-9. mars	Oppfølgingskurs Unge Bønder	Ålesund	
8.-9.Mars	Årsmøte M&R Bondelag	Ålesund	Lokallaga, fylkeslaget

Agro Nordvest (for tillitsvalde i landbruksorganisasjonane i Sogn og Fjordane og Sunnmøre) blir halde i Loen 9. og 10. november 2012. Agro Hordaland blir halde i 2013. Dei to fylka vil halde arrangement kvart sitt år framover.

3 Representasjon og invitasjon til andre møter og arrangement:

19. september: Volda og Ørsta SV inviterer til ope temamøte om landbruk og matproduksjon på Ivar Aasentunet. Til panelet invitert Arnar Lyche, organisasjonssjef i Møre og Romsdal bondelag, Birgit Oline Kjerstad nestleiar i Møre og Romsdal bondelag. Kari Redse Håskjold i konsernstyret for Nortura og Steinar Drabløs frå landbrukskontoret i Volda.

20. september: Møte med stortings- og fylkespolitikere i Arbeiderpartiet.

Frå Bondelaget møter Inge Martin Karlsvik, Birgit O. Kjerstad, Arnar Lyche og Arild Erlien. Møtet blir holdt i Folkets Hus i Molde.

Frå M&R Ap møte: Else-May Botten, nestleder i Møre og Romsdal Ap og stortingsrepresentant (næringskomiteen), Jon Aasen, fylkesordfører, Toril M. Strand, medlem av fylkesutvalget og Egil T. Ekhaugen, fylkessekretær.

24. september: Møte med stortings- og fylkespolitikere i Høyre

Stortingsrepr Elisabeth Røbekk Nørve, fylkesleder og medlem programkomiteen Helge Orten, to Høyre-bønder (Malvin Harnes og Martin Toreli), fylkessekretær Heidi Nakken. Holdes i Høyres lokaler i Molde.

Frå Bondelaget møter Inge Martin Karlsvik, Birgit O. Kjerstad, Arnar Lyche og Arild Erlien.

26.-27. september: Leiarkonferanse Norges Bondelag, Oslo, fylkesleiar, org.-sjef

2. - 3. oktober: Kurs i valkomitearbeid i Oslo, Leder i valgkomiteen i M&R Bondelag, Leif Inge Grebstad, deltar. Etter initiativ fra Norges Bondelag arrangerer Norsk Landbruksrådgiving kurs i valgkomitearbeid i Landbrukets hus, Oslo. Norges Bondelag dekker alle kostnader, og alle valgkomiteledere i fylkesbondelagene deltar.

9. - 11. oktober: Studietur for organisasjonssjefer, Danmark, Arnar Lyche

7.-8. nov: Ledermøte og Midt-Norsk Temakonferanse på Royal Garden Hotell, Trondheim

Innkalling og program sendt ut i lokallagsbrev 11. september.

Deltakere på Midt-Norsk Temakonferanse er lokale og regionale styrer, råd og utval i Midt-Norge i følgende organisasjoner: Nortura, Tine, Felleskjøpet, Hoff, Gjensidige, Landkreditt, Allskog, de tre fylkesbondelagene, de tre fylkessmåbrugerlagene, de tre fylkesorg av Norsk Landbruksrådgiving. Til saman ca 500 deltakere. Onsdag separate møter mellom organisasjonene – bl.a. felles møte for de tre fylkesbondelagene. Felles festmiddag onsdag for alle deltakere. Torsdag regional temakonferanse for alle deltakere.

Fylkeslaget oppmoder alle lokale Bondelag i M&R om å møte med så mange styremedlemmer som mulig. Vi håper lokallaget kan stille med minst to deltakere, og gjerne med hele lokallagsstyret.

Arrangøren Midtnorsk samarbeidsråd har satt frist til 1. oktober med å melde inn antall fra hver organisasjon.

Reise:

- Alle fra Romsdal og Nordmøre kjører biler til Trondheim onsdag morgen. Ca 3,5 timer fra Molde om Halså (avreise fra Molde ca kl. 07.00). Dårlig flyforbindelse Molde/Kristiansund-Trondheim.
- Alle fra Sunnmøre får dekket flybillett T/R. Fly fra Vigra onsdag 7. november kl. 09.00. Retur torsdag 8. november kl. 19.05. (Alle må bestille flybilletten selv).
- Fylkeslaget dekker hotellovernatting for deltakere fra Sunnmøre fra tirsdag til onsdag dersom du tar buss eller er minst tre personer i bilen som kjører til Trondheim tirsdag ettermiddag/kveld.

På telefonmøte mellom de deltakende organisasjonene fredag 14. sept ble det informert om at Tine setter opp buss fra både Møre og Romsdal og Nord-Trøndelag, og at Bondelagets deltakere kan sitte på bussen. Avgang fra Molde ca kl. 07.00 med rute via Krifast, Halså og Vinjeøra. Møteprogram og bussrutetider blir tilpasset. Mer info om bussavgang, påmelding til buss m.m. kommer i oktober.

4 Aktivitetar og møter i lokallaga

Sande Bondelag ønskjer samanslåing med Vanylven og Syvde Bondelag. Org.-sjef var tilstade på møte i Sande i januar. Før årsmøterunden i oktober sendes skriv til alle medlemmer i Sande BL.

Heimeside 05.06.2012: Faresignal at vi ikkje er sjølvforsynt med landbruksvarer

- Treng vi norsk landbruk? Spurde leiar Knut Hustad i Hjørundfjord Bondelag i siste møte til Ørsta Rotaryklubb. Han gav i møtet svaret sjølv: - Det er eit faresignal når Norge ikkje er sjølvforsynt med landbruksvarer. **(MØRE-NYTT)**

Hjemmeside 02.06.2012: Elever lærte om potetsetting av Hustad Bondelag

Atter en gang har elever ved Hustad Barne- og ungdomsskole nytt godt av Hustad Bondelag sine iver etter å vidareformidle sine kunnskaper de sitter inne med. Potetsetting var tema for aktiviteten. Til høsten ser elevene fram til potetopptaking **(ROMSDALS BUDSTIKKE)**

5 Referat frå møter og arrangement

5. juni: Møte med styret i Nettet Bondelag om jordvern, Arnar Lyche

8.juni: Seminar om landbruksmelding for Møre og Romsdal, Hotel Alexandra, Molde.

Birgit Oline Kjerstad, Anne Katrine Jensen og Arild Erlien deltok.

Kvifor landbruksmelding for Møre og Romsdal? Utviklingstrekk i landbruket i fylket. Orientering om prosessen med landbruksmelding v/landbruksdirektør Anne Berit Løset/fylkesagronom Synnøve Valle.

Trendar i landbruket i Møre og Romsdal: Kven er bonden i fylket vårt og korleis ser han/ ho på framtida? Presentasjon av resultat av spørjegransking v/ Forskar Brit Logstein, Bygdeforskning

Kva potensiale har Møre og Romsdal for å auke matproduksjonen? Kva krevst det av verkemiddel for å nå målet v/ Nestleiar i Nortura, Kari Redse Håskjold

12. juni: Repr.-skapsmøte Norges Bondelag, Lillehammer, Inge Martin Karlsvik, Arnar Lyche**13. og 14. juni: Oppsummering etter årsmøtet i Norges Bondelag på Lillehammer**

Pressemelding med bilete er sendt media og lagt ut på heimesida.

Utsendingar frå Møre og Romsdal var forutan fylkesleiar Inge Martin Karlsvik dei årsmøtevalde utsendingane Birgit Oline Kjerstad, Odd Helge Gangstad, Trond Malmedal, Petter Melchior, Oddvar Mikkelsen (vara for Arne Rekkedal, som hadde meldt forfall) og Leif Inge Grebstad (vara for Anne Katrine Jensen, som hadde sjukdomsforfall). Arnar Lyche møtte som organisasjonssjef.

Odd Chr. Stenerud, Giske, attvalt som ordstyrar og møter fast i styret i Norges Bondelag. Arne Magnus Aasen, Tingvoll, attvalt som varaordstyrar i årsmøtet.

Fylkesleiar Inge Martin Karlsvik tok i generaldebatten opp brotet i jordbruksforhandlingane og dei påfølgande aksjonar.

Nestleiar Birgit O. Kjerstad tok opp utforminga av landbrukspolitikken gjennom lover og forskrifter.

Oddvar Mikkelsen oppfordra forsamlinga til å fokusere på landbrukets ringvirkningar, rolle og betydning, og viste til Surnadal Bondelag sitt fokus i mai på kor mange årsverk i øvrige næringar som er direkte relatert til varer og tenester levert til landbruket

Møre og Romsdal Bondelag hadde fremmet sak til årsmøtet i Norges Bondelag om endring av instruks for valg-nemnda i Norges Bondelag når det gjelder valg av leder. Likeså hadde fylkeslaget fremmet sak om størrelsen på kontingenten i Norges Bondelag. (Jfr protokoll frå styremøtet 31. mai – sak 45/2012). Ingen av forslagene fra Møre og Romsdal ble støttet av styret i Norges Bondelag, og de ble derfor ikke fremmet for årsmøtet.

Heimeside 15.06.2012: - Stoltheten over egen næring blomstrer

- Vi tapte et par tusenlapper på bruddet i jordbruksforhandlingene, men den stoltheten over egen næring og bondeyrket som jeg så vokste fram blant medlemmene under aksjonene er verdt så utrolig mye mer, sa fylkesleder Inge Martin Karlsvik i generaldebatten på årsmøtet i Norges Bondelag. Nestleder Birgit Oline Kjerstad tok opp utforminga av landbrukspolitikken gjennom lover og forskrifter. Disse gir rammene for hvordan bonden kan utøve yrket sitt, og nevnte konkret mosjonskravet for storfe. Oddvar Mikkelsen oppfordret forsamlinga til å fokusere på landbrukets ringvirkningar, rolle og betydning, og viste til gjennomførte aktiviteter i Surnadal Bondelag.

20. juni: Styremøte i Den Norske Matfestivalen i Ålesund – Birgit Oline Kjerstad.

Hun er nytt styremedlem for Bondelaget i Matfestivalen, og sendt følgende oppsummering:

Eit breitt samansett styre med mange dyktige personar. Ein samanheng der eg kan representere bonden i møte med folk i heilt andre bransjar. Reiseliv, politisk, fiskeri, landbrukssamvirke og forvaltning. I eit område (Sunnmøre) som ikkje har hovudfokuset på landbruk. Vi er representerte med samvirkefolk i styret frå både Nortura og Tine. Det er dyktige folk og viktige for oss,- men dei er ikkje bønder.....

Eg opplevde stor interesse og positiv respons frå dei andre i styret på at ein matprodusent kom inn i styret..... Meir profilering av landbruk og landbruksprodukt var eit uttalt ynskje frå styret. Ikkje berre det reint kommersielle men og det som har med det kulturelle å gjere. (Meir "kjøt") Eg vart direkte utfordra på at Bondelaget igjen deltek med eit symbolstøtte inn i Matfestivalen.

Tankar: Mitt inntrykk er at dette kanskje er ein viktigare arena enn eg har tenkt for å synleggjere bonden og kjempe for produsenten sitt "eigarskap" til maten. Ikkje først og fremst møtet med den alminnelege festivaldeltakaren, men med personane bak som legg føringane for innhald og fokus. Kjødene er på denne areanaen. Om vi ikkje er der vil dei ta over historia til maten. Usynleggjering er farleg for oss.

Birgit Oline Kjerstad

21. juni Møte i Vassregionutvalget, Arnar Lyche**27. juni: Åpning av vandredestinasjon Tingvoll, Arnar Lyche****13. august: Gardsbesøk i Sunndal med stortingsrepresentant Tove Lise Torve**

Arbeiderpartiets stortingsrepresentant Tove-Lise Torve fra Sunndal ønsket ”voksenopplæring” om landbruket, og fikk det servert av M&R Bondelag på gardsbruket til Rita og Knut Flatvad i Sunndal mandag 13. august.

Gardbrukerparet Rita og Knut Flatvad orienterte først om gardsdrifta og om bondens hverdag. Sammen med et rekordstort mediaoppmøte, både Tidens Krav, Driva, Aura Avis og NRK Møre og Romsdal troppet opp på garden Østigard Flatvad, fikk de frammøtte omvisning i fjøset. NRK hadde innslag både på TV og i radioen.

I møterommet på gardsbruket hadde Møre og Romsdal Bondelag deretter samtale med stortingsrepresentant Tove Lise Torve om ulike landbrukspolitiske saker.

Frå M&R Bondelag møtte Inge Martin Karlsvik, Arnar Lyche og Arild Erlien

21. august: Konferanse om lokal mat og reiseliv, Storfjord hotell i Skodje.

Frå Bondelaget deltok fylkesleiar Inge Martin Karlsvik, nestleiar Birgit Oline Kjerstad og org-sjef Arnar Lyche. Arrangert av Den Norske Matfestivalen. Tema: Lokal mat på fleire fat i reiselivet.

25.-26. august: Syltemartna i Tresfjord– Arild Erlien deltok på stand laurdag 25. aug saman med Vestnes Bondelag.

Heimeside 27.08.2012: Populær rodeookse på Bondelagsstand

Bondelaget og landbruket i Vestnes var godt synlige og hadde populære innslag på den tradisjonsrike Syltemartnan i Tresfjord lørdag og søndag. På Bondelagets stand var det lange køer for å prøve den medbrakte meksikanske rodeooksen.

26. august og 9. september: Open Gard 2012

Bileter og omtale frå arrangementa er lagt ut på heimesida. Arrangørar av Open gard i 2012:

DATO	ARRANGØR	VERTSKAP	STAD	Besøk
26. aug	Sykkylven BL	Arnt Ove Aure	Aure Samdrift, Sunndalssetra	900
26. aug	Fræna BL	Anne Rygg Lindseth og Jon Arne Lindseth		600
9.sept	Averøy BL	Bådalen Samdrift		300

Heimeside 27.08.2012: 1500 besøkende på to Åpne gardar

Med vel 1.500 besøkende innom på de to åpne gardene som Bondelaget arrangerte søndag 26. august, ble arrangementet nok en gang en suksess. Sykkylven Bondelag hadde 900 personer innom på Sunndalssetra, mens vel 600 personer fant veien til Lindseth i Malmefjorden i Fræna.

Heimeside 27.08.2012: Tøff gardsdag i Malmefjorden

Den hypermoderne melkeroboten sto i sentrum da folk valfartet til "Åpen gard" i Fræna. - Hva gjør vi, tenkte Anne Rygg Lindseth og Jon Arne Lindseth. Legge ned gardsdriften, finne på noe annet eller satse for fullt på framdriften? Ekteparet valgte det siste (**ROMSDALS BUDSTIKKE**)

Heimeside 10.09.2012: Åpen Gard i Averøy - gøy på landet

"Gøy på landet", var oppslaget i Tidens Krav etter Averøy Bondelags vellykkede Åpen Gard-arrangement ved Bådalen samdrift søndag 9. september, med Olav Gustad, Ivar Eivind Grønne og Lars Inge Gustad som vertskap. Nærmere 300 personer fant veien til gards, der de fikk oppleve to Alfa Laval melkeroboter som utførte melkingen av 120 kyr, det var andre husdyr på garden, storoksen på 1300 kilo, og det var ridning, natursti, kalvemønstring og salg av vafler og kaffe.

22.-26.august: Den Norske Matfestivalen, Ålesund.

Nestleiar Birgit Oline Kjerstad er styremedlem i Matfestivalen, og deltok alle dagar på arrangement. Og ho representerte Bondelaget på Daglevaredagen. 23. august.

27. august: Gardsbesøk hos Fræna-bonde med stortingsrepresentant Tove Lise Torve

Heimeside 28. august: Facebook-bonde blåste ut

Dette var oppslaget i Romsdals Budstikke etter stortingsbesøk hos bonde Jan Petter Skarseth i Fræna, som brukte sosiale medier for å få gardsbesøk av stortingsrepresentant Tove-Lise Torve (Ap), Sunndal. Bonden på Skotheimsvik ga sammen med resten av styret i Hustad Bondelag et klart budskap til Torve som situasjonen i næringa. Jan Petter Skarseth er styremedlem i Hustad Bondelag, men hadde på eget initiativ invitert stortingspolitikeren på besøk mandag 27. august. Torve hadde med seg Aud Solveig P. Malmedal og Roger Hustad fra Fræna Arbeiderparti. Også fylkesleder Inge Martin Karlsvik og organisasjonssjef Arnar Lyche i Møre og Romsdal Bondelag var til stede.

Det var først omvisning og orientering om gardsdrifta og bondens hverdag sammen med gardbrukerne på Hustad og Farstad. Deretter var det samtale og diskusjon om utviklingen i landbruket rundt kjøkkenbordet. Stikkord var bl.a. den nylig vedtatte landbruksmeldinga, bruddet i årets jordbruksforhandlinger, arbeidet med neste landbruksoppgjør m.m.

28.-29. august, Sekretariatskonferanse Norges Bondelag, Hønefoss. Heile fylkeskontoret

31.aug.-2. sept: Dyregoddagane i Gjemnes, M&R Bondelag med stand

Fredag 31.: Anne T. Myrbostad. Laurdag 1.: Arild Erlie. Sondag 2.: Arild Erlie.

31. august: Skoledag med undervisning på Dyregod-dagane

Fredag var det en vellykket skoledag med undervisning for tiendeklassinger, der Møre og Romsdal Bondelag hadde en av postene elevene var innom. Stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen (Sp) sto for åpningen av arrangementet, og han holdt foredrag fredag ved innledningen til undervisningsopp-
legget for skoleelevene. Nærmere 400 tiendeklassinger fra Åfarnes, Sunndal, Eide, Eidsvåg, Fræna, Hustad, Straumsnes, Tingvoll, Tøndergård, Sekken og Midsund fikk en yrkesorientering innen land-
bruk. De sju postene var bl.a. orientering om lokal mat, husdyr, maskiner og utdanning innan landbruk. Organisasjonssjef i M&R Bondelag, Arnar Lyche betjente en av postene.

1. september: Fagmøte under Dyregod-dagane på Batnfjordsøra i Gjemnes

Møre og Romsdal Bondelag arrangerte i lag med Bioforsk Økologisk og Landbruk Nordvest fagsemi-
nar i Kultursalen i Samfunnshuset om temaet økt matproduksjon på norske ressurser - hvordan gjør vi
det?

Det landbrukspolitisk fagmøtet samlet nærmere 70 personer og fikk belyst noen av bondens utfordringer. Fyl-
kesleder i Bondelaget, Inge Martin Karlsvik, var møteleder. Bonde og rådgiver Rose Bergslid fortalte om hvor-
dan det er å møte seg selv i døra langt ute på jordet, når teori møter praksis. Oddbjørn Kval-Engstad tok seg av
skiten, det vil si om hva vi skal gjøre med kuskiten, mens Sverre Heggset snakket om størrelsen på maskinene
som blir brukt.

Tine-ambassadør Anne Katrine Jensen serverte sammen med May Britt Aspås Hyllnes mat som vekte begeist-
ring. Etter maten snakket direktøren ved Bioforsk Økologisk, Kristin Sørheim, om hvordan forskninga kan bli
mer matnyttig.

Fagmøtet ble avsluttet med foredrag av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen (Sp) om hva som skal til for
at en skal greie å øke matproduksjonen med egne ressurser.

4. september: Møte med rådgiverne på Nortura-samling på Eide. Inge Martin Karlsvik

4.-5. september: Fylkesmannens årlege landbrukskonferanse i Geiranger for landbruksforvaltninga. Arnar
Lyche, Arild Erlie og Atle Frantzen frå fylkeskontoret. Styremedlem Anne Katrine Jensen deltok andre dag på
konferansen.

6. september: Fagseminar ved Gjermundnes vgs

Tema: landbruksnæringa – utdanning og kompetanse for framtida. Frå M&R Bondelag møtte styremedlem
Anne Katrine Jensen og org.-sjef Arnar Lyche

Innledninger ved Utdanningsavdelinga i fylkeskommunen. Landbruksdirektør Anne Berit Løset om land-
bruksmeldinga i fylket med fokus på kompetanse. Ivar Bakken i Landbruk Nordvest om kompetanseutfordringer
i næringa.

Turid Strøm i Bioforsk om Skjetlein vgs si satsing i samarbeid med Bioforsk Kva er landbruket og samfunnet
sine behov for utdanning? – Sett frå forskningsinstituttet Bioforsk Kva kan Bioforsk økologisk bidra med av
kompetanse og fasilitetar for å utvikle tilbudet ved Gjermundnes?

Org.-sjef i Bondelaget, Arnar Lyche, innleia om Gjermundnes vgs som kompetansesenter for landbruket. Sku-
len si rolle i høve til rekrutteringa til landbruket. Rektor Aadne Haarr tok Gjermundnes vgs i eit framtidspers-
pektiv

10. september: Seminar om Regionalt Miljøprogram - Ny programperiode 2013-2016

Frå Bondelaget møtte fylkesleiar Inge Martin Karlsvik og org.-sjef Arnar Lyche.

Regionalt miljøprogram (RMP) har fireårig horisont med årlege justeringar, og skal no lage programmet for
perioden 2013- 2016. Etter føringane frå Statens Landbruksforvaltning (SLF) er det Fylkesmannen som skal
fastsette RMP, etter samråd med fylkeslaga til Norges Bondelag og Norsk Bonde- og småbrukarlag. Det er også
sagt at RMP skal utviklast «i samarbeid med den regionale partnerskapen».

?? august: Møte i Småsamfunnsgruppa, Fylkesmannen, Arne Rekkedal,

5-6 søknader var kommet inn.

6 Orienteringssaker

6.1 Samvirkekurs

Nortura, TINE og Felleskjøpet inviterer kvart år alle nye bønder/gardbrukarar som har gjennomført eigarskifte siste året i Møre og Romsdal til samvirkekurs på Hurtigruta tur/retur Molde - Bergen. Årets tur går frå torsdag 18. til laurdag 20. oktober på Hurtigruta M/S Kong Harald. På kurset vil de verte betre kjende med samvirkeorganisasjonane, men ikkje minst også med andre nye bønder i fylket. Tradisjonelt har småbrukarlaget og bondelaget kome ombord på Hurtigruta medan den har lege til land i Ålesund på returen. På grunn av endringane i programmet vert det dessverre ikkje tid til dette i år.

6.2 Regiongruppene for Landbrukets HMS-tjeneste blir avvirket

Vedlegg: referat frå møtet.

Torsdag 3.mai 2012 var det møte i Fylkesgruppa for Landbrukets HMS-teneste i Møre og Romsdal. I tillegg til representanter frå Landbrukets HMS-teneste møtte representanter frå faglaga og tillitsvalgte ledere i HMS-regiongruppene i fylket. Det ble kort orientert frå faglaga. Deretter ble det orientert om arbeidet og tjenestetilbudet i Landbrukets HMS-teneste. Pr 1.4.2012 er det 580 medlemmer i fylket. Antall medlemmer øker og det er klart ønske om fortsatt vekst. I 2011 ble det gjennomført 17 kurs "Praktisk HMS-arbeid" med 214 deltagere i fylket.

Videre ble organiseringa/samarbeidet om Landbrukets HMS-teneste diskutert. Det var enighet om at de 3 regiongruppene blir avvirket. Samarbeidet fortsetter gjennom Fylkesgruppa for Landbrukets HMS-teneste, som blir et forum der faglaga møter HMS-rådgivere og distriktsleder i Landbrukets HMS-teneste 1-2 ganger pr år.

Til slutt ble det orientert om Landbrukets HMS-kampanje, som blir dratt i gang frå våren 2012.

6.3 Saker frå Bygdekvinnelaget

Ganefart: Målet med Ganefart er å presentere spisesteder som er bevisste på lokal matkultur og historieformidling knyttet til mat. Norges Bygdekvinne lag, Landbruks- og matdepartementet og Innovasjon Norge samarbeider om Ganefart. Konkurransen arrangeres for fjerde gang.

En av åtte regionvinnere i landet er **Nilsgårdstunet i Stordal**. (Reg 3: Trøndelagsfylkene og Møre og Romsdal) Årets landsvinner får prisen kr 50.000.- utdelt på reiselivskonferansen på Sundvolden 24. oktober.

Fylkesleder Christine Strandmann har flyttet fra Ålesund til Oslo, men fortsetter i vervet til årsmøtet.

6.4 Saker frå Bygdeungdomslaget

Fylkeslaget vertskap for høstkurs på Batnfjordsøra 21. - 23.september for styremedlemmer i tre fylker, Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal. 80 påmeldte.

Arbeider med å starte lokallag i Fræna og på Skåla.

6.5 BU-midler v/styremedlem i Innovasjon Norge, Anne Katrine Jensen

Innledningsvis orienterte om IN sine disponeringer av virkemidler til landbruket hittil i år.

I september var alle midlene for i år disponert. Det er overført noe ubrukte midler fra Sogn og Fjordane. Møre og Romsdal har alt for lite midler i forhold til søknadsmassen.

6.6 Mosjonskravet – orientering ved Birgit Oline Kjerstad

Vedlegg: Presseklipp utdelt på møtet, NRK 11/9 intervju med Birgit og NRK 12/9 intervju med Dyrevernalliansen.

Dette ble drøftet i styret:

Fokus på gode praktiske løsninger. Styret mener av Bondelaget ikke kan arbeide aktivt for et generelt fritak frå mosjonskravet. At dyr skal ut er ei viktig omdømmesak, og vi må ikke bli oppfatta som at det er viljen vår som er problemet. Samtidig må vi løfte fram de problemer deler av næringa har med å oppfylle mosjonskravet inn i den faglige interne debatten om hva som gir best dyrevelferd ut frå de faktiske forholdene. Viktige dyrevelferdsspørsmål i tiknytning til mosjonskravet er ikke endelig avklart og dette må på plass før næringa gjør store investeringer for å oppfylle mosjonskravet. Veilederen for forskrifta er ikke ferdig og Mattilsynet i Ålesund rådde på fagdag i Sunnmøre Forsøksring de som

vet at de må gjøre store kostbare tiltak om å avvete situasjonen litt, sende begrunna søknad om midlertidig dispensasjon til Mattilsynet og opprette dialog med rådgivingsapparatet og Mattilsynet. Viktig at det følger BU-midler med reglene. Viktig å unngå forskjellsbehandling. Veileder ikke kommet. Mattilsynet utfordrer Bondelaget være synlige.

SAK 52/2012: Foreløpige innspill fra MRBL til landbruksmeldinga

Vedlegg: Utkast til landbruksmelding for Møre og Romsdal pr 11. sept. tilsendt elektronisk og papirutgave utdelt på møtet.

Landbruksmeldinga blir drøftet og endelig vedtatt av fylkestinget 10.-12. desember.

På styremøtet 29. mars, sak 32/2012, oppnevnte styret representanter til arbeidsgrupper for landbruksmeldinga: **Miljø og areal:** Birgit Oline Kjerstad. **Kompetanse:** Anne Katrine Jensen, Yngve Røøyen (fra Bygdeungdomslaget), **Verdiskaping:** Oddvar Mikkelsen, Christine Strandmann (fra Bygdekvinnelaget).

Fylkesleder Inge Martin Karlsvik var tidligere oppnevnt av styret som Bondelaget sin repr i styringsgruppa. Org.-sjef Arnar Lyché var tidligere utpekt av Fylkesmannen som repr i gruppa Verdiskaping og rådgiver Arild Erlien i gruppa for analyse og statistikk.

Endelig høringsutkast er trolig klart i uke 38 eller 39 og sendt ut til høringsinstansene. Styret i M&R Bondelag behandler høringsutkastet til landbruksmelding på styremøtet 16. oktober.

Fylkeskontoret vurderer om fylkeslaget skal sende utkast til landbruksmelding på høring i lokallagene.

På styremøtet var det en uformell gjennomgang av Landbruksmelding for Møre og Romsdal (Diskusjonsgrunnlag pr. 11.09.12). Eget notat og kommentarer med henvisning til side og avsnitt i meldinga sendes Fylkesmannen med utgangspunkt i det som kom fram i diskusjonen i styret.

Dette ble drøftet i styret:

- Matproduksjonen må løftes mer fram i innledningen. Koble opp mot matmeldinga.
- Vi må få fram alle som betjener landbruket - sysselsettingseffekt. Tall fra trendundersøkelsen blir brukt i innledninga.
- Viktig å klargjøre definisjon av begrep i meldinga: Bruk begrepet omsetning i stedet for verdiskaping.
- Ta også med evne til (i tillegg til vilje) investeringer.
- Bruk av begrep: Grovforbasert fylke eller grasfylke?
- Avsnitt om bygdenæringer. Viktige tall fra trendundersøkelsen blir brukt i innledningen.
- Om kompetansekrav: Dette har ikke noe i ei regional landbruksmelding å gjøre. Må fjernes.
- Fjerne tabell om "Gjennomsnittleg bruttoinntekt for brukere i Møre og Romsdal etter tid og inntektskjelder": Det er totalt uinteressant å vite hva en bonde tjener i sum. Det er næringsinntektene som er viktig.
- Om mosjonskrav: Setning i første avsnitt må slettes. "Ein del produsentar med lausdrift vil dermed få problem med å oppfylle mosjonskravet for kyr ved å ha dei på beite." Ikke problematisere dette. Et viktig moment som bør være med er at det er vanskeligere å tilfredsstille beitekrav for de som er i annet arbeid. Tilskudd stimulerer til mer beiting av melkekyr. Mer investeringsmidler til beitebruk. Fegater og plattinger.
- Om jordvern: Det er for svakt. Må spisses mer.
- Om saueta: Dette går på driftsøkonomi, dyrevelferd, bondens psyke og generelt omdømme.
- Avsnitt om kjedemakt må løftes opp og fram: *Sterkare kjedemakt har gitt langt større prispress mot landbruksnæring og foredlingsindustri. Kostnadspresset blir trykt nedover i verdikjeda, og til sjuande og sist er det bøndene som må ta belastninga. Små marginar er hovedregelen i alle konkurranseutsette produksjonar, og matproduksjon er ikkje noko unnatak. Over tid blir dei mist lønsame pressa ut, og dei største aukar produksjonen ved å tilføre meir kapital. I ein metta marknad må auken i tilført kapital i jordbruket oppvegast ved at arbeidskraft, og i neste omgang areal går ut av produksjon. På kort sikt er vinnarane den siste i kjeda – forbrukaren – og bonden som er i andre enden blir taparen. På lengre sikt må heile samfunnet betale gjennom lavare produksjonsevne, dårlegare matvareberedskap, dårlegare skjøtta landskap og mindre landbruksbasert verdiskaping.*

- Nytt punkt: Den viktigste utfordringen for landbruket i M&R er: Å øke lønnsomheten for de som er i næringa i dag og for å få rekruttering inn i næringa.
- Ha med noe om kriser i "heimen". Dette er et veldig viktig tema. Det sårbare landbruket. Stikkord – sykdom, svangerskap, skilsmisse, død og ulykker. Beredskap
- Om forskning og utvikling – spisses.
- Om produksjon: "Produksjonene økes med en prosent i året."
- Vi må stille mer krav til rådgivningsapparatet.

Generelle kommentarer:

- Sunnmøre er pressområde og treng ekstra fokus.
- Vi har annet næringsliv som går ekstremt godt. Spesifiser begrepet "Vestlandet".
- Korte ned meldinga til 40 sider, og i tillegg ha med vedlegg statistikker
- Ønsker mer offensiv melding.

Vedtak: Styret i Møre og Romsdal Bondelag sender det som kom fram i diskusjonen i styret som en tilbakemelding til Fylkesmannen etter en uformell gjennomgang av Landbruksmelding for Møre og Romsdal (Diskusjonsgrunnlag pr. 11.09.12).

SAK 53/2012: Revisjon av Regionalt Miljøprogram (RMP) - Ny programperiode

RMP skal revideres for perioden 2013 til 2016. Denne prosessen startet med et innledende møte på fylkeshuset mandag 10. september. Fylkesmannen var bredt representert med saksbehandlere fra både landbruk-, miljøvern- og kulturavdelinga. Begge faglagene var invitert, men det var kun Bondelaget som stilte. Fylkesleder Inge Martin Karlsvik og org.-sjef Arnar Lyche møtte.

Regionalt Miljøprogram ble startet i 2005 og tildelingen til Møre og Romsdal er på 18 mill. kroner per år. Eksisterende RMP:

Tilskudd til seterdrift med melkeproduksjon	kr 1.695.900
Utsatt jordarbeiding av kornareal	kr 1.305.350
Stell av automatisk freda kulturminne	kr 593.000
Tilskudd til foretak som skjøtter kystlynghei	kr 379.450
Skjøtsel av artsrike slåttenger	kr 813.000
Areal i soner med særlig verdi	kr 4.136.800
Tilskudd til beitelag	kr 790.613
Drift av bratt areal	kr 8.112.825

Spørsmålet er om det skal gjøres endringer? Fylkesmannens landbruksavdeling vil ha mer til:

- Miljørett "vanlig landbruk"
- Bedre håndtering av husdyrgjødsel – tiltak mot nitrogen-/fosforforløsing og klimagasser
- Mer og bedre beiting – dyrehelse?
- Gjennomføring av vassrammedirektivet.

Statens landbruksforvaltning har utarbeidet ei "menyliste" hvor en kan velge mellom 57 forskjellige tiltak. Dette er gjort for i større grad å standardisere RMP mellom fylkene. På møtet lanserte Bondelaget forslag om å gi støtte til bruk av slangeutstyr gjennom RMP. Samtidig er vi noe kritisk til ordningen om redusert jordarbeiding og kanskje kan potten som brukes til bratt areal reduseres noe? Listen med forslag til ulike RMP-tiltak og siste utgave av rettleidningshefte var vedlagt til styret.

Dette ble drøftet i styret:

- Videreføre tilskudd til bratt areal, men vurdere å sette ned satsen til for eks. kr 120. Da frigjør vi 3.5 mill. Halvt tilskudd der det beites.
- Tilskudd til seterdrift videreføres. Omdømmebygging på høgt plan.
- Tilskudd til beitelag videreføres.

- Redusere satsene på utsatt jordarbeiding med 25 prosent. Sett krav om at ikke annet areal enn kornareal pløyas om høsten.
- Tilskudd til stell av kulturminner videreføres.
- Tilskudd til skjøtsel av lynghei videreføres.
- Tilskudd til skjøtsel av artsrike slåttenger og naturbeitemark videreføres.
- Tilskudd til areal i soner med særlig verdifullt kulturlandskap. Reduksjon i satsene med 25 prosent.
- Tilskudd til bruk av slangeutstyr: positivt.

Vedtak: Styret i Møre og Romsdal Bondelag går inn for at alle eksisterende tilskuddordninger videreføres, men satsene innenfor 1) tilskudd til bratt areal, 2) tilskudd til utsatt jordarbeiding av kornareal og 3) tilskudd til areal i soner med særlig verdi, reduseres med 25 prosent.

Styret foreslår innføring av ny ordning: Miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel – bruk av slangeutstyr. Forslag til sats per dekar – kr 80.

Satsene må tilpasses anslått søknadsomfang. På bratt areal som kun blir beitet må det vurderes en lavers sats.

SAK 54/2012: Politikerarbeidet og prioriterte saker

Vedlegg: Notat – plan for Norges Bondelags arbeid fram mot jordbruksforhandlingane 2013.

Vedlegg: Prioriterte saker 2012/2013 vedteke av styret i Norges Bondelag i juni.

For at landbruket skal kunne øke produksjonen av mat basert på norske ressurser har årsmøtet satt fokus på at:

- Handlingsrommet i tollvernet må utnyttes
- Jordbruksforhandlingene i 2013 må redusere inntektsforskjellene mellom landbruket og andre grupper i samfunnet betydelig
- Landbruket må på dagsorden før valget i 2013

Jordbruksforhandlingene 2013

For å få et bedre politisk grunnlag for en jordbruksavtale til våren, må hele organisasjonen jobbe mer med påvirking. Dette blir tema for ”kurset” på fylkenes ledermøter i høst. Utgangspunkt blir revidert utgave av heftet ”Landbrukspolitikken på 10 minutter”, og trene på tydelige og enkle budskap overfor politikere. Informasjonskampanje før forhandlingene er under planlegging, mer informasjon seinere.

Høring

Det lages et kort høringsnotat (ikke det tradisjonelle studieheftet) med de viktigste problemstillingene. For å svare på høringa, blir Questback (svare på nettet) hovedformen. Færre spørsmål enn sist, og anledning til åpne kommentarer. **Felles frist for lokallag i alle fylker blir 15. februar.** Fylkeslagene har frist 8. mars. (Tidlig påske i 2013) Dette fordi fylkesstyrene trenger resultatene av høringa til sin styrebehandling. Det blir også anledning til å sende skriftlige innspill for de som ønsker det.

Revidere ”Opplæringshefte i landbrukspolitikk”. Dette er til oppslag, bruk i studieringer og til kontakt med skolene og andre som vil vite mer. Materiellet blir sendt lokallagene i første halvdel av november.

”Landbruket må på dagsorden før valget i 2013” er eit av fleire prioriterte arbeidsområder for Norges Bondelag det komande året.

Stortingsrepr. Tove Lise Torve (Ap), Sunndal, fekk vaksenopplæring av Bondelagets fylkesleiar og org.-sjef under gardsbesøk i Sunndal 13. august og på Farstad i Fræna 27. august. Begge gardsbesøka gav god mediaomtale – sjå heimesida til M&R Bondelag.

I Sunndal 13. august dekkja både Tidens Krav, Aura Avis, Driva og NRK Møre og Romsdal besøket.

Facebook-bonde blåste ut, var oppslaget i Romsdals Budstikke etter besøket hos bonde Jan Petter Skarseth i Fræna 27. august, som brukte sosiale medier for å få gardsbesøk Bonden på Skotheimsvik ga sammen med resten av styret i Hustad Bondelag et klart budskap til Torve som situasjonen i næringa.

Fylkesbondelaget har planlagt møter med politiske partier denne hausten.

20. september: Møte med stortings- og fylkespolitikere i Arbeiderpartiet.

Frå Bondelaget møter Inge Martin Karlsvik, Birgit O. Kjerstad, Arnar Lyche og Arild Erlien. Møtet blir holdt i Folkets Hus i Molde.

Frå M&R Ap møte: Else-May Botten, nestleder i Møre og Romsdal Ap og stortingsrepresentant (næringskomiteen), Jon Aasen, fylkesordfører, Toril M. Strand, medlem av fylkesutvalget og Egil T. Ekhaugen, fylkessekretær.

24. september: Møte med stortings- og fylkespolitikere i Høyre

Stortingsrepr Elisabeth Røbekk Nørve, fylkesleder og medlem programkomiteen Helge Orten, to Høyre-bønder (Malvin Harnes og Martin Toreli), fylkessekretær Heidi Nakken. Holdes i Høyres lokaler i Molde. Frå Bondelaget møter Inge Martin Karlsvik, Birgit O. Kjerstad, Arnar Lyche og Arild Erlien.

Dette ble drøftet i styret:

- Legge opp arbeidet med uttale jordbruksforhandlingene 2013 etter samme mal som sist. Flere i styret kritisk til bruk av Questback.
- Bør også holde møte med KrF i løpet av vinteren.
- Vurdere også om en skal ha møte med Frp. Ikke fokusere på subsidier, men investering i norsk næringsvirksomhet.
- Invitere alle stortingsrepresentantene/førstekandidatene på stortingsvalglistene til fylkesårsmøtet 8. - 9 mars i Ålesund, og også gi de taletid i programmet.
- Vår utfordring til Arbeiderpartiet er: Hvordan har dere tenkt å nå fastsatte mål i landbruksmeldingene? Må få Ap til å synliggjøre og utgjøre en vesentlig forskjell sett i forhold til Høyre!
- Skryte av flere momenter i Høyres landbrukspolitikk.
- Viktig for næringa å beholde forhandlingsretten.
- Hvorfor er politikerne mer bekymret og engasjert for arbeidsplasser i f.eks meieri i forhold til andre industriarbeidsplasser?

Vedtak:

Styret tar med seg det som kom fram i møtet i det videre arbeidet. Arbeidet med uttale foran jordbruksforhandlingene 2013 blir drøftet på styremøtet i oktober. Det legges opp til samme mal som siste år, der fylkesstyret etter møtet i desember sender utkast til uttale til lokallagene på høring.

Styret merker seg at Norges Bondelag også i år vil bruke Questback og event avkryssingsskjema i studieheftet. Styret mener det er bedre at lokallagene prioriterer å sende inn ei halv eller ei hel side med kulepunkt over hva lokallagene vil prioritere enn at fylkeslaget skal bruke mye tid på å ”tolke” disse avkryssingene.

Fylkeskontoret arbeider videre med planlegging av møter med KrF og Frp etter samme mal som møtene med Ap og Høyre.

SAK 55/2012: Årsmøterunden i lokallaga

Framlegg til årsmøtedatoar i tida 1.-26. oktober er sendt laga + idear, tema og innleiarar på møter i lokale Bondelag og som FMLA og Gjensidige kan bidra med på BL-samlingar. (Vedlegg i lokallagsbrev 11. september)

Frist til 25. september for lokallaga til å fastsetje endeleg dato, og melde frå til fylkeskontoret om tid og stad for årsmøtet. Nokre lag synest det er dårlig oppmøte på årsmøtet. Fleire lag kan slå seg saman om å halde fagmøte/årsmøte. Fleire av lokallaga som er i same kommune eller er i nærleiken av kvarandre, er difor sett opp same dag.

Utkast til plansjer på aktuelle tema som kan brukast i foredrag vart gjennomgått på styremøtet:

Plansjer frå aksjonane i mai med avisutklipp og bileter, og om aktuelle saker og jordbruksforhandlingane 2013. Styremedlemmene får PowerPoint-plansjene på minnepenn.

Vedtak:

Lokale årsmøter er ein viktig øvingsarena for fylkesstyremedlemmene, og ein viktig arena for meiningutveksling mellom medlemmer og signal frå lokallaga inn til fylkesstyret. Styret ser på medlemspleie som viktig. Styremedlemmer og tilsette ved kontoret ønskjer å delta på årsmøtet. Fylkesleiar og org.sjef vil prioritere lokallag kor dei ikkje har vore på besøk tidlegare. Dei andre styremedlemmene prioriterer lokallag i nærområdet av heimstaden. Fleire lag kan gjerne slå seg saman om å halde fagmøte/årsmøte.

SAK 56/2012: Søknad støtte frå Bygdeungdomslaget

Det vises til vedlagte søknad 25. juli om støtte til Høstkurs for Midt-Norge som Møre og Romsdal BU arrangerer sammen med Sør-Trøndelag BU og Nord-Trøndelag BU.

Fylkene i Midt-Norge arrangerte tidlige Høstkurs hver for seg. Dette er ei kurshelg for de nyvalgte styremedlemmene i lokallagene i fylket. Her får kursdeltakerne opplæring i sine nye verv og får oppleve andre kursdeler, alt fra håndtering av media til swingkurs. For at Høstkurset skulle bli et bedre og mer attraktivt arrangement så de mange fordeler med at Sør-Trøndelag BU, Nord-Trøndelag BU og Møre og Romsdal BU arrangerer kurset sammen. Høstkurset går nå på rundgang mellom de tre fylkene, og avholdes i utgangen av september hvert år. Dette året er helga 21.september - 23.september satt av til dette. Høstkurs skal i år foregå på Batnfjordsøra i Møre og Romsdal.

I følge søkerne søkes det om støtte også i de andre fylkene. Vi er kjent med at Sør-Trøndelag Bondelag har bevilget kr 3.400 som støtte til Sør-Trøndelag Bygdeungdomslag.

Søknaden fra M&R Bygdeungdomslag er på kr 5.000 i støtte, og størrelsen har trolig sammenheng med at fylkeslaget i M&R i år er vertskap for arrangementet.

Vedtak: Møre og Romsdal bevilger kr 5.000 som støtte til Møre og Romsdal Bygdeungdomslag.

Andre saker lagt ut på M&R Bondelag si heimeside - www.bondelaget.no/moreogromsdal**Heimeside 13.09.2012: Er jordvern og nasjonal matproduksjon ei særinteresse for bondeekstremistar?**

- Vi i Bondelaget reagerer når redaktøren i Sunnmørsposten påstår at jordvern og importvern for landbruksvarer er utslag av bondeekstremisme og små særinteresser. Tilgang på nok og trygg mat er minst like viktig som å ha ein stad å bo, og skal vi produsere mat i Norge så trengst det areal. Det skriv nestleiar i Møre og Romsdal Bondelag, Birgit Oline Kjerstad (biletet) i eit svarinnlegg til leiaren i Sunnmørsposten 10. september. (Svarinnlegget sto på trykk i Sunnmørsposten 19. september)

Heimeside 11.09.2012: Vanskelig for kyrne å være ute

Fra nyttår blir det nye forskrifter om lufting av storfe. Mange bønder blir tvunget til å bryte disse reglene. – Problemet er å få til en god dyrevelferd når de praktiske forholdene knyttet til bygninger og jordstørrelse ikke er på plass, sier nestleder i Møre og Romsdal Bondelag, Birgit Oline Kjerstad. (NRK MØRE OG ROMSDAL)

Heimeside og pressemelding 17.07.2012: Etterlyser fleire smågrisprodusentar

Reidar Lindset (53) tok i april til i stillinga som prosjektleiar for det treårige prosjektet Auka smågrisproduksjon i Møre og Romsdal. Siktemålet er å rekruttere eit tital nye bønder til drive med smågris for å styrke dei kornbaserte produksjonane i fylket.

Ei negativ utvikling i antal smågrisprodusentar i Møre og Romsdal er bakgrunnen for at Nortura, Norsvin, Felleskjøpet, Fylkesmannen, Gjermundnes vidaregåande skule og Bondelaget i lag har gått saman om prosjektet å rekruttere nye smågrisprodusentar. I 1995 søkte 137 produsentar om produksjonstilskot på purker, medan søknadstalet i 2011 berre var 40 produsentar. Det kan m.a. vere bønder som har slutta med mjølkekyr som ønskjer å nytte gode driftsbygg til oppstart av nye produksjonar.

Den nye prosjektleiaren Reidar Lindset er opprinneleg frå Tresfjord i Vestnes kommune. Han har dei siste åra vore busett på Stange, der han var avdelingsleiar på Jønsberg vidaregåande skule med ansvar for den praktiske drifta.

Reidar Lindset er tilsett i 50 prosent stilling i Nortura med kontor plass ved Nortura Molde, og vil i tillegg kombinere denne prosjektleiarstillinga med driftsleiing av Rypdal purkering i Tresfjord. Mange bønder har alle-reie meldt si interesse, og Lindset oppfordrar fleire til å ta kontakt.

Møtet slutt kl. 16.30

Arild Erlien - referent